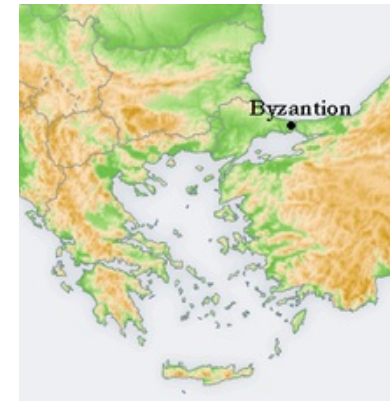

BIZANTINSKO CESARSTVO

Bizanc - Novi Rim (395/476 - 1453)

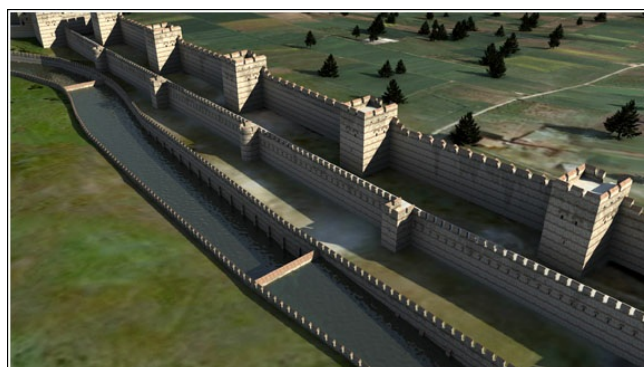
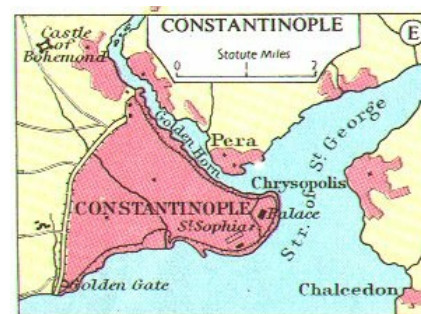
Bizantinska država nastane z delitvijo rimskega imperija (cesar Teodozij) na zahodno in vzhodno rimsko cesarstvo leta 395.

Glavno mesto nove države je zraslo na temeljih grškega mesta Bizanc (Byzantion), ki ga je dal preurediti že rimski cesar Konstantin Veliki in za katero se že od leta 330 pojavlja ime Konstantinopel.

Ovrednoti lego mesta!

Jedro mesta je stalo na polotoku, ki ga je z morske in kopne strani varovalo mogočno obzidje.

Rekonstrukcija obzidja v neki računalniški igrici.

Ohranjeni deli obzidja

Obseg države se je skozi stoletja pogosto spreminjal

Primerjaj zemljevide.

Bizantinska država leta 476, ko je odstavljen zadnji zahodnorimski cesar Romul Augustula.

Največji obseg doseže država v času vladavine cesarja Justinijana, ki je vladal v letih 527-565.

Območje bizantinskega cesarstva v letih 1040-1070.

V visokem in poznem srednjem veku se obseg države skrči na mesto Bizanc, ki ima zaledje le še na Balkanskem polotoku.

Leta 1453 je po težkem obleganju turški sultan Mehmed II. Osvajalec zavzel Konstantinopel ter tja preselil svoj dvor.

Zahodno rimsko cesarstvo je dokončno propadlo, vendar se je država ohranila približno 1000 let dlje, kot nekdanja zahodna polovica cesarstva.

VODENJE DRŽAVE IN GOSPODARSKE RAZMERE

Bizantinski cesar je bil vrhovni vojaški poveljnik, vrhovni sodnik in zakonodajalec. Kot glavnemu branilcu vere, so mu morali priznavati nadoblast tudi najvišji cerkveni dostojanstveniki (patriarhi, ki so se imeli enakovredne papežem).

Cesar Justinijan

Gospodarstvo

Moč in bogastvo Bizanca sta temeljila predvsem na trgovanju, ki je potekalo po vsem Sredozemlju in ob številnih trgovskih poteh. Središče bizantinske trgovine je bil Bizanc, ki je bil vse do 12. stoletja glavno trgovsko središče Zahoda in Vzhoda. Velik vir dohodka so predstavljale carinske takse in izdelava posebnih luksuznih izdelkov, predvsem škrlata in svile (sviloprejka je prišla v Evropo po trgovskih poteh iz Kitajske v času Justinijanove vladavine). Država si je prizadevala imeti nadzor nad proizvodnjo luksuznih izdelkov.

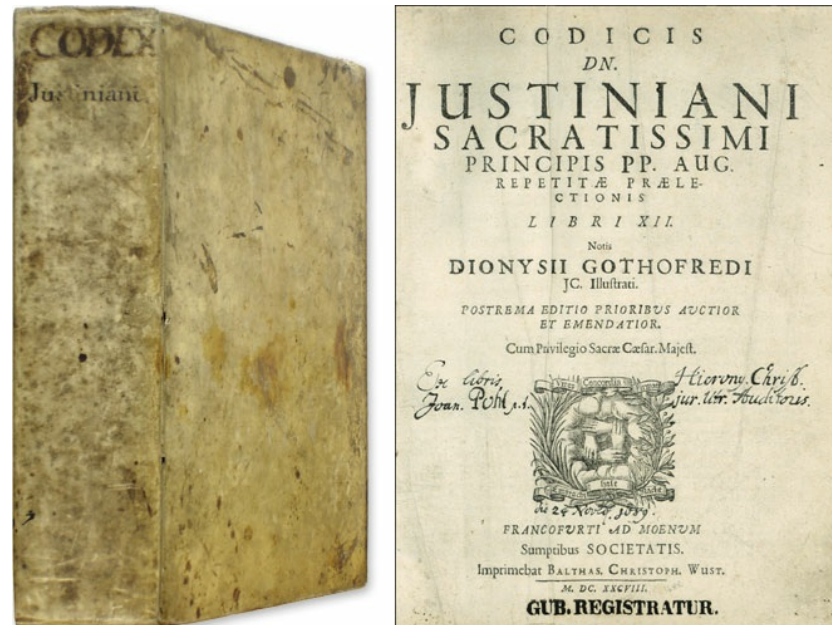
Bizantinske kopne in morske poti ter trgovsko blago

Značilnosti bizantinske kulture

- KOT URADNI JEZIK SE POSTOPOMA UVELJAVI GRŠČINA, KI POPOLNOMA ZAMENJA LATINŠČINO

- CERKVENI POGLAVARJI V BIZANCU (PATRIARHI), SO SE IMELI ZA ENAKOVREDNE PAPEŽEM, ČESAR RIMSKI ŠKOFJE, KOT NASLEDNIKI sv. Petra, niso priznavali. To je leta 1054 pripeljalo do cerkvenega razkola v katoliški cerkvi. V Bizancu se je uveljavila PRAVOSLAVNA CERKEV.

V času vladarja cesarja Justinijana so bili objavljeni zakoni, ki so v veliki meri temeljili na zakonih, ki so veljali v rimskem cesarstvu, torej na rimskem pravu.

Justinijanov kodeks, napisan je bil v latinskem jeziku

IZ ČESA LAHKO SKLEPAŠ, DA JE UREDITEV BIZANTINSKE DRŽAVE TEMELJILA NA RIMSKI DRŽAVNI UREDITVI?

GRADBENIŠTVO IN UMETNOST

Cerkev Svete Modrosti (Sofije) je dal zgraditi cesar Justinijan.

**V LIKOVNI UMETNOSTI SO PREVLADEVALI
MOZAIKI, FRESKE IN IKONE**

IKONE

Praviloma prikazujejo Jezusa, Marijo in pa svetnike. Praviloma so narisane na leseni podlagi, veliko je zlate barve. Danes so značilne za vse pravoslavne cerkve.

Znanost

Znanstveniki iz Bizanca so se uveljavljali na številnih področjih. Med najvidnejšimi predstavniki bizantinske znanosti je bil **Antemij iz Trala** (474 - 534), ki je deloval na področju matematike, fizike in arhitekture. Izdeloval je tudi bojne stroje in različne pripomočke kot so »zažigalna zrcala«, narejena s sestavljanjem določenega števila ogledal. Med pomembna odkritja srednjeveškega Bizanca spada »grški ogenj«. To je vnetljiva tekočina, ki je mešanica surove nafte in solitra. To tekočino so skozi cevi brizgali na nasprotnikove ladje. Odkritje grškega ognja pripisujejo **Sircu Kalinikosu**, prvič pa so ga preizkusili v bojih z Arabci.

Bizantinski zgodovinarji so se v veliki meri zgledovali po grških predhodnikih Herodotu in Tukididu. V delih opisujejo predvsem tedanjega vladarja in njegove vojaške uspehe. Najbolj znan pisec je bil **Prokopij iz Cezareje** (ok. 500 – 562), ki je kot tajnik in svetovalec spremljal generala Belizarja na njegovih vojaških pohodih. Prokopijeva najpomembnejša dela so:

- Zgodovina (*Historikon*) v osmih knjigah, ki je posvečena perzijskim, gotskim in vandalskim vojnarnam, kjer povečuje tako Belizarja kot Justinijana;
- Skrivna zgodovina (*Anekdoti* ali *Historia arcana*), v katerih zbadljivo in neprizanesljivo kritizira Justinijana in cesarico Teodoro;
- O gradnjah (*Peri Ktismaton* ali *De aedificiis*) je nekakšen vodič po stavbah, ki so bile zgrajene v Justinijanovem času.

Grški ogenj - tajna formula

